

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ВОЛОНТЕРСТВО В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

підготовки бакалавра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Волонтерство в соціальній сфері» підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: Надія Корпач, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальна робота. Соціальна педагогіка:

(проф. Чернета С.Ю.)

Гарант освітньо-професійної програми
Соціальне забезпечення

(доц. Колосок А.М.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 10 від 28 січня 2026 р.

Завідувач кафедри:

(проф. Чернета С.Ю.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) форма здобуття освіти	23 «Соціальна робота», 231 «Соціальна робота», «Соціальна робота. Соціальна педагогіка», 232 «Соціальне забезпечення», «Соціальне забезпечення», Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання __3__
		Семестр __5-ий__
		Лекції __10__ год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Практичні (семінарські) __20__ год. Лабораторні ____ год. Індивідуальні ____ год.
		Самостійна робота __110__ год.
		Консультації __10__ год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІП Корпач Надія Іванівна,
 Науковий ступінь кандидат педагогічних наук,
 Вчене звання доцент
 Посада доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
Контактна інформація
 Телефон +380669372901,
 Електронна пошта Korpach_N@ukr.net
 Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу.

Вивчення ВОК «Волонтерство в соціальній сфері» сприятиме підвищенню рівня професійної компетентності майбутніх фахівців, їх готовності кваліфіковано і майстерно вирішувати соціальні проблеми різних категорій населення засобами волонтерства.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Волонтерство в соціальній сфері» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

2. **Мета** - ознайомлення здобувачів освіти про становлення та розвиток волонтерського руху і в Україні і за кордоном; основами правового регулювання волонтерської діяльності; формування готовності майбутніх фахівців до надання волонтерської допомоги різним категоріям та верствам населення з метою вирішення їх соціальних проблем.

Завдання ВОК:

- ознайомити із становленням, розвитком волонтерського руху в Україні та за рубежом;
- формувати уявлення про основні цілі і задачі у волонтерській діяльності;
- забезпечити засвоєння теоретичних знань щодо правового регулювання волонтерської діяльності, прав та обов'язків волонтерів;
- розвивати навички взаємодії з державними органами, закладами освіти, соціальними

службами та громадськими організаціями у процесі здійснення волонтерської діяльності;

- підготувати майбутніх фахівців до самостійного прийняття обґрунтованих рішень у процесі здійснення волонтерської діяльності з різними категоріями населення.

3. **Soft skills.** навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Після опанування ВОК «Волонтерство в соціальній сфері» здобувачі освіти:

- умітимуть аналізувати вплив волонтерської діяльності на соціальну політику держави;
- умітимуть аналізувати основні ресурси волонтерської діяльності;
- знатимуть законодавчо-нормативну базу щодо підтримки і розвитку волонтерської діяльності;
- умітимуть приймати відповідальні рішення у процесі надання волонтерської допомоги тим хто її потребує на основі законодавства та етичних принципів.

2. Структура освітнього компонента.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
Тема 1. Виникнення та розвиток волонтерського руху. в Україні	23	2	4	15	2	ДС, ОЗСР, УО /14
Тема 2. Історичні аспекти діяльності волонтерів за рубежом	21	-	2	17	2	ДС, ОЗСР, УО /7
Тема 3. Класифікація волонтерських груп та мотивація до волонтерської діяльності	20	2	2	15	1	ДС, ОЗСР, УО /7
Тема 4. Нормативно-правова база щодо волонтерської діяльності	20	2	2	15	1	ДС, ОЗСР, УО /7
Тема 5. Основні ресурси волонтерської діяльності	20	2	2	15	1	ДС, ОЗСР, УО /7
Тема 6. Організація та здійснення волонтерської допомоги різним категоріям населення.	23	-	4	17	2	ДС, ОЗСР, УО /14
Тема 7. Особливості організації роботи та консультування служби «Телефон довіри»	23	2	4	16	1	ДС, ОЗСР, УО /14
Разом за модулем 1	150	10	20	110	10	70
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Контрольна робота (за наявності)						30/Т
ІНДЗ (за наявності)						-
Інше (вказати)						-
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РМГ – робота в малих групах, УО – усне опитування (обговорення питань за планом лекції), Д - доповідь, ОЗСР (обговорення завдань самостійної роботи, КР – контрольна робота тощо.

3. Завдання для самостійного опрацювання.

№ з/п	Тема	Кількість годин денна/заочна форма				
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ОСНОВИ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ						
1.	Скласти реєстр вітчизняних волонтерських організацій в сучасній Україні (5 організацій).	15				
	№		Назва організації	Рік заснування	Реалізовані проекти (діяльність)	
2.	Скласти реєстр зарубіжних волонтерських організацій (5 організацій).	17				
	№		Назва організації	Рік заснування	Країна	Реалізовані проекти (діяльність)
3.	Розробити анкету для виявлення мотивів що спонукають до волонтерської діяльності.	15				
4.	На основі Закону України «Про волонтерську діяльність» дайте 2-3 рекомендації з метою вдосконалення правового регулювання волонтерської діяльності в Україні.	15				
5.	Есе на тему: «Основні ресурси забезпечення волонтерської діяльності».	15				
6.	Підготувати майстер клас або ігровий комплекс для дітей внутрішньо переміщених осіб.	17				
7.	Есе на тему: «Актуальність Телефона довіри у сьогодні».	16				
Всього		110				

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Волонтерство в соціальній сфері» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки» від 26.06.2025 р. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Волонтерство в соціальній сфері» є залік. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента – 100 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, робота в малих групах, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. Контрольна робота проводиться у вигляді електронного тестування (15 питань по 2 бали за кожну правильну відповідь). Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Згідно із Силабусом ОК здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету. При цьому загальна кількість балів за поточну роботу, у випадку ОК, де передбачено залік, не може перевищувати, як правило, 100 балів.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з ОК.

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які визначені силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право відпрацювати пропущені заняття на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права доздавати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Політика щодо дефлайнів та перескладання. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Повторне складання заліків, екзаменів допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак **академічної недоброчесності** в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна

робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, працевлаштування, участь у програмі академічної мобільності, здобуття освіти за іншою спеціальністю (освітньою програмою), навчання за програмою «Подвійний диплом», тривале відрядження за основним місцем роботи, станом здоров'я, перебування у відпустці в зв'язку з вагітністю та пологами або для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, наявність статусу особи з особливими освітніми потребами) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (див. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти за індивідуальним графіком навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки).

Підготовка здобувачів вищої освіти за **дуальною формою** здобуття освіти у ВНУ імені Лесі Українки здійснюється відповідно до Положення про підготовку здобувачів за дуальною формою здобуття освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29.08.2025р. Години, форма навчання та особливості організації освітнього процесу визначаються на семестр (поточний навчальний рік) та відображаються в індивідуальних графіках навчання здобувачів освіти та програмі навчання.

В процесі вивчення ОК під час проведення занять можуть використовуватись технології дистанційного навчання через мережу «Інтернет» в умовах карантинних обмежень, воєнного стану; навчання здобувачів освіти під час хвороби; участі у дистанційних олімпіадах, конкурсах; отриманні консультацій тощо (див. Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки). Навчання осіб із особливими потребами передбачає залучення додаткових технологій дистанційного навчання під час здійснення всіх видів підготовки, включаючи професійно-практичну, з урахуванням особливостей розвитку здобувачів освіти. Під час організації освітнього процесу в Університеті технології дистанційного навчання можуть використовуватись при проведенні навчальних занять, контрольних заходів, а також при забезпеченні самостійної роботи.

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

Здобувачі вищої освіти можуть долучатися до оновлення змісту ОК шляхом подання пропозицій викладачу. Електронна адреса викладача для таких пропозицій: Korlach_N@ukr.net

V. Підсумковий контроль

Із вибіркових освітніх компонентів форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силябусом.

Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного

оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100. На ліквідацію академічної заборгованості (складання заліку) виносяться тестові завдання та практичні вправи, які складаються відповідно до питань, винесених на залік.

Орієнтовні питання заліку

1. Генеза волонтерського руху у вітчизняній практиці.
2. Найважливіші риси волонтерства.
3. Етичні засади волонтерської діяльності та принципи діяльності волонтерів.
4. Загальні аспекти діяльності волонтерів за рубежом.
5. Волонтерський рух США.
6. Волонтерський рух Німеччини.
7. Класифікація волонтерських груп.
8. Мотивація до волонтерської діяльності.
9. Умови забезпечення діяльності волонтерських груп
10. Аналіз ресурсів, необхідних для забезпечення волонтерської діяльності
11. Складання переліку вимог до волонтера
12. Планування кампанії із залучення волонтерів
13. Основні завдання та принципи соціально-консультативної служби ТД.
14. Історія виникнення надання допомоги по телефону.
15. Етапи психологічної допомоги.
16. Особливості консультування різноманітних категорій абонентів.
17. Характеристика Закону України «Про волонтерську діяльність»:
18. Характеристика «Положення про організацію діяльності волонтерів пробації».

VI. Шкала оцінювання

Робота на практичному занятті комплексно оцінюється науково-педагогічним працівником, враховуючі такі критерії: правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків та ілюстративних прикладів.

Результат самостійної роботи здобувачів вищої освіти (завдання для самостійного опрацювання) оцінюються під час практичних занять із відповідної теми і є складовою частиною загальної кількості балів за практичне заняття.

Оцінювання тем для самостійної роботи, які виносяться на самостійне опрацювання здобувачами освіти і не розглядаються під час аудиторних занять, контролюються під час підсумкового модульного контролю, підсумкового контролю.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

7 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки, представляє результати виконання завдань для самостійної роботи за умови особистого представлення виконаного завдання на практичному занятті.

6 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає

достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

5 балів - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, не завжди послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

4 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає неточності та помилки, виконує завдання для самостійної роботи.

3 бали - Оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, частково виконує завдання для самостійної роботи.

2 бали - Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який відтворює певну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки, не виконує завдання для самостійної роботи.

1 бал – Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, однак присутній на практичному занятті та бере участь в інтерактивній взаємодії.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Корпач Н. Волонтерство – важливий ресурс в соціальній роботі. Актуальні проблеми педагогічної освіт : європейський і національний вимір : Матеріали V Міжнародної науково-

- практичної конференції (12–15 жовтня 2020 року) [Текст] / за заг. ред. В. З. Антонюка. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2020. С. 296-298.
2. Корпач Н., Сидорук І. Тренінг «планування соціальної дії» як чинник розвитку соціальної активності студентів-волонтерів. Актуальні проблеми педагогічної освіти: європейський і національний вимір : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції (31 травня – 1 червня 2018 р.) [Текст] / А. В. Лякішева (заг.ред.), П. М. Гусак, І. Б. Кузава та ін. у 2 т. Т. 1. (А-М). Луцьк: ФОП Покора І.О., 2018. С. 177-181.
 3. Лях Т. Л. Волонтерство як суспільний феномен // Проблеми педагогічних технологій: Збірник наукових праць ; ВНУ ім. Лесі Українки. Луцьк, 2004. Випуск 3–4. С. 139 – 144.
 4. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод. посібник / За ред. Т. Л. Лях,; авт.-кол.: З.П. Бондаренко, Т.В.Журавель, Т.Л. Лях та ін. Версо-04, 2012. 288 с.
Інтернет-ресурси
 5. Закон України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 2671-VIII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/966-15>
 6. Закон України «Про волонтерську діяльність» від 19.04.2011 № 3236-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>
 7. Волонтерство – це мова серця URL:<https://caritas.ua/volonterstvo/>
 8. Положення про організацію діяльності волонтерів пробації URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0065-17#Text>